Załuski

Benedykta, Papieża XIV. Postanowienie względem naznaczenia spowiednika extraordynaryjnego dla klasztorów żeńskich. r. 1748.

ANDRZEY STANISŁAW KOSTKA
NA ZAŁUSKACH

ZAŁUSKI,
Z BOZEY Y SWIĘTEY APOSTOLSKIEY STOLICE BISKUP KRAKOWSKI, XIĄZE SIEWIERSKI.

Nieosłabiony w pracach około Winnicy Chrystusa Gospodarz, à pilny Pasterzow Pasterz szczęsliwie Kościołem rządzący Oyciec Swięty BENEDYKT XIV. iako trzodę swoię zbawiennym zwykł karmić pastwiskiem, tak o bespieczeństwie Dusz ludzkich, aby na połow wilka drapieżnego nie poszły, codziennie mysleć nie przestaie. Poprzysiężony dusz ludzkich nieprzyiaciel, rożne czyni zasadzki w rożnym stanie zostaiącym z zgubą wiecznego zbawienia, à osobliwie Duszom Oblubieńcowi Niebieskiemu przez wolne Panieństwa Sluby obowiązanym, gdy przy łasce Boskiey inszym sposobem szkodzić nie może, przez niedoskonałe, á bardziey swiętokradzkie Spowiedzi łudzić y zabiiać wiecznie usiłuie, przekładaiąc boiaźń, lub wstyd, Stanowi ieżeli ktoremu, dopieroż Panieńskiemu przyrodzony, w wyznawaniu grzechow przed Kapłanem. Na te zarzuty, y zasadzki, lubo Chrystus Sakrament Spowiedzi świętey postanowił, *Confitemini alterutrum peccata vestra; Jacob. 5.* do tego iednak szczerego, prawdziwego, y z całego serca zupełnego grzechow wyznania wyciąga, *Convertimini ad me in toto corde vestro; Matth. 11.* Nie na pozor we łzach oczy pławić, á serce do grzechu śmieiące się ukrywać, nie bić się w piersi ustawiecznie wyciąga, á w złosciach głębiey nurzaiących się mowić: *Grzech moy oznaymiłem tobie Bogu moiemu*, ale ognie y płomienie żądz rozmaitych, gniewy, rankory, y zemsty iak iskry w popiele zataione przez wyznanie grzechu, w strumieniach wody z Serca Jezusowego wytryskaiącey gasić należy. Dlatego wzwyż wyrażony Oyciec Swięty BENEDYKT Papież XIV. na fundamencie *Concilium* Trydentskiego *Sess. 25. Cap. 10. de Regularib.* ninieysze Postanowienie względem naznaczenia Spowiednika Extraordynaryinego, Władzą Naszą Pasterską potwierdzonego wydaie, aby całe Zgromadzenie, Profeski, Dyskretki, Nowicyuszki, y na edukacyi w Klasztorach zostaiące Panny, przed wyznaczonym od Nas pewnym Kapłanem, iako Oycem Duchownym, wszystkie sumnienia swego obiawiały skrytości. Przeto Wielebnym w Chrystusie Xięniom, Przeoryszom, Matkom, y innym Przełożonym wszem w obec, y każdey z osobna w Naszey Dyecezyi Krakowskiey zostaiącym pilnie przekładamy, aby to niżey wyrażone Postanowienie z uwagą czytaiąc do skutku przyprowadziły, y przywodzić nie zaniedbały; á tak prawdzić się o każdey będzie, co Dawid o sobie powiedział: *Rzekłem, wyznam przeciwko sobie nieprawość moię Panu, á Tyś odpuścił niezbożność grzechu mego.* Tego zaś Postanowienia Rzymskiego kontext taki:

BENEDYKT PAPIEZ Sługa Sług Boskich na wieczną rzeczy pamiątkę. PASTERZA naywyzszego na Nas włozony Urząd tego miedzy innemi po Nas wyciąga starania, abysmy lękliwym sercom potrzebnych srzodkow y konsolacyi dodawac nie zaniedbywali w utrapieniach y uciskach zostaiącym, za ktorych srzodkow pomocą wnętrzne sumnienia uspokoienie odyskac albo utrzymac by mogły, bez ktorego nie podobna winney Bogu Wszechmogącemu usługi ochotnym y pospiesznym oddac affektem; takowemi zas uciskami y utrapieniami iż pospolicie zwątlone bywaią Zakonne białegłowy w Klasztorach zostaiące wiadomo iest dostatecznie, tym albowiem stały á iedyny Spowiednik od Prałatow nad Klasztorami ich władzą maiących naznaczony bywa namniey do trzech lat, ktoremu iezeli przez wstyd albo

Wstęp do Konstytucyi pilnosc Papieska wstaraniu się o uspokoienie sumnienia.

Osobliwie w Zakon-

nicach iedynego Spowiednika maiących.

albo z inney iakiey racyi nie wszystkie sumnienia swoiego wyiawic odwazuią się skrytosci, a za tym y Sakramentalney zupełnosci spowiedzi swiętey ublizac zaczynaią, w przepasc zguby wieczney same siebie nieszczęsliwie wtrącaią. Co zaiste iż się często przytrafia dostatecznìesmy upatrzyli y doswiadczyli to w młodszym wieku będąc miedzy Officyalistami swiętey Penitencyaryi Apostolskiey, gdzie przez wiele lat takie czytalismy przypadki, to na Biskupiey Ankonitanskiey naprzod, a potym na Metropolitanskiey Bononskiey Dyecezyi będąc godnosci z częstych przygod doznalismy, a naostatek z tych wiesci, ktore co raz do Nas na Stolicy Piotra swiętego iuż Rok osmy za Miłosierdziem Boskim siedzących donoszą, to z strony roznych takich Zakonnic, ktore Dusz swoich ucisnienia przezornosci Naszey Oycowskiey często gęsto oswiadczac muszą, to z strony wielebnych Braci Naszych, roznym Dyecezyom Przełozonych, Biskupow, Arcybiskupow, ktorzy tychze Zakonnic w Dyecezyach swoich zostaiących nieszczęsliwe przypadki z wyzey namienionych racyi pochodzące to ustnie, to przez listy Nam oznaymili, prosząc o pomoc Apostolskiey Naszey Opatrznosci. A dla tego My wolą maiąc przez Konstytucyą wiecznemi czasy trwac powinną Duchowne tych Osob przyzwoitym sposobem ratowac potrzeby, lubo nie zamyslamy wielce przezornego, y starowiecznego zachowania powagą utwierdzonego Prawa znosić y odrzucac, ktore to powszechne zamyka Ustanowienie, aby dla kazdego Zakonnic Klasztoru ieden tylko Spowiednik był naznaczony ktoryby całego Zgromadzenia Sakramentalnych słuchał spowiedzi, y zeby się nie godziło iakiey takiey Zakonnicy osobliwego do własnego upodobania obierac sobie Spowiednika; ale to iedynie iest Nasze przedsięwzięcie postanowic, aby iezeliby kiedy powszechnego Prawa tego rygor w szczegulnych przypadkach za rostropnym zdaniem z szkodą Dusz y niebespieczenstwem zbawienia zachowac się miał, potrzebney natychmiast dyspensy y dozwolenia pomoc była po gotowiu.

Prawo o iedynym Spowiedniku ordynaryinym utrzymuie w swym rygorze.

Sposobnie dekretuie o extraordynaryinych iak nizey będzie.

Zaiste iuż dawno swięty Tomasz Akwinas szkoł wszystkich Xiąze y Kościoła Swiętego Doktor tę Przełozonym dał przestrogę, aby podległym sobie, ktorym stałego y to iedynego naznaczac zwykli Spowiednika, nie czynili trudnosci w daniu pozwolenia na odprawienie Spowiedzi Sakramentalney grzechow swoich przed innym Kapłanem; dla tego ze wiele znayduie się tak słabego y nieodwaznego serca, ktorzy raczeyby sobie smierc obrali bez Sakramentalney Pokuty, a nizeli wyznac grzechy swoie przed naznaczonym od Przełozonego Spowiednikiem. A zas S. Trydentskiego Concilium Oycowie to Prawo scisle ustanowili, aby Biskupi y inni Klasztorow Przełozeni pod władzą swoią będącym Zakonnicom Spowiednika extraordynaryinego dwa albo trzy razy w Roku naznaczyc powinni byli, temi to opisuiąc słowy: Procz zwyczaynego Spowiednika inny extraordynaryiny dwa albo trzy razy w Roku od Biskupa albo inszych Przełozonych niech bywa naznaczony, ktory wszystkich spowiedzi słuchac będzie powinien. Do tego zas przepisania nie inna była pobudka tylko ta, iż rzecz była pewna ze nie kiedy Zakonnice niektore znayduią się ktore zadną namową przywiesc się nie daią do tego aby iaki grzech swoy przed zwyczaynym Spowiednikiem wyznały; tak dalece ze koniecznie miec trzeba pogotowiu inszego Spowiednika aby przed nim grzechy swoie zupełnie, nalezycie y pozytecznie wyznac mogły.

S. Tomasza z Akwinu o pozwoleniu Spowiednika extraordynaryi: zdanie, in Supplemẽto 3. partis quæst. 8va. Art. 4. ad sextum sive in 4tum Sententiarum.

Dekret Concilium Trydentskiego aby byli naznaczeni dwa lub trzy razy w Rok Spow: extraord. sess. 25. Cap. 10. de Regularibus.

Tego samego z pochwałą rozsądnie doszedł wielki w Kosciele Bozym Kapłan S. Karol Boromeusz ktory do zakonczenia przerzeczonego Concilium Trydentskiego wiele pomogł, y Jego ustaw wykonanie y zachowanie w Medyolanskie swoie Miasto y Prowincyą z usilną pracą y staraniem pilnym w prowadził. Ten albowiem o Naszey materyi tak stanowi: Przełozeni z Dekretu S. Concilium Trydentskiego co rocznie zgodnego y przyzwoitego Spowiednika extraordynaryinego Zakonnicom pod władzą swoią zostaiącym posyłac maią, y starac się aby się wszystkie przed nim spowiadały, zeby te ktore takowego potrzebuią zabiezenia złemu, a dla iakieysi zakrytey Duszy słabosci ani by sie odwazyły od zwyczaynego Spowiednika prosic, ani danego od niego sposobu zazywac; wolnie temu zabiezec mogły, y uyść sideł szatanskich wszystkie grzechy swoie extraordynaryinemu wyiawiaiąc Spowiednikowi. Co czytac kazdy moze w Dzieiach Kośćioła Medyolanenskiego drukowanych Roku 1599. na karcie 53. w Edycyi zas Lugdunskiey w Tomie pierwszym na karcie 45.

S. Karol Boromeusz usilnie pobudza do wykonania Dekretu.

Za-

Zaprawdę ktokolwiek w pomienionym Dekrecie Koncyliarnym rozumienia skrytszego wytworniey by dochodził nie tylko by wnim z rozumiał łatwo zbawienne Duszom Opatrzenie, ale y przezorney zadziwił by się słusznosći. Albowiem Przełozonym tylko nakazuie aby dwa albo trzy razy w Rok Spowiednika extraordynaryinego Zakonnicom posyłali (dwa albo trzy razy w Rok postany bydz ma są słowa Dekretu) Temu zas Spowiednikowi tamze przykazuią aby tych wszystkich Zakonnic Spowiedzi słuchał ktoreby miały wolą przed nim się spowiadac (w tymże Dekretcie ktory wszystkich Spowiedzi słuchac ma.) A przecie nie wszystkim w obec, ani kazdey z osobna Zakonnicy przykazuie, aby Spowiednikowi extraordynaryinemu grzechow się swoich spowiadały. Nic albowiem więcey nie wyciąga od wszystkich w Klasztorze zostaiących tak od Przełozoney y innych Zakonnic Professek y Nowicyuszek, iako y swieckich ktore albo dla wychowania pobożnego, albo z inney racyi za pozwoleniem Zwierzchnosći w Klasztorze mieszkaią, tylko aby się obecnie stawiły przed Spowiednikiem extraordynaryinym, czy dla czynienia przed Nim Spowiedzi (ieżeli im się upodoba,) czy dla powzięcia tylko zbawiennych przestrog ktoreby bez Spowiedzi odebrac mogły. A tak nader rostropnie doradzono iest, zeby gdyby niektore Zakonnice do extraordynaryinego udałysię Spowiednika a drugieby mu się widziec nie dały, nie wznieciły się złe porozumienia y obmowy, ani zeby o pierwszych sądzic się mogło ze przymuszone były wielkiemi sumnienia swoiego potrzebami do otrzymania pomocy od Spowiednika extraordynaryinego, á innych nie uwolnianoby iako by tego nie potrzebowały. Sprawowania się takowego sposob pospolitym Doktorow zdaniem stwierdzony Antecessor Nasz Klemens iedenasty Papiez Edyktem swoim (w liczbie XV. w drugiey częsci Jego Bullaryusza) nienaruszenie zachowac przykazał, y po wszystkich Dyecezyach wszedł w zwyczay. Jakoz y My z Strony Naszey nic przydac nie mamy iedno wielebnych Braci Naszych wszystkich Dyecezyi Biskupow usilnie napominamy aby chociasz Synod Trydentski o samych w Klauzurze zostaiących Zakonnicach pomienionym Dekretem wyraznie stanowi, przecięz zarowno ten Statut zachowali tak z Zakonnicami inszemi ktore lubo do Klauzury Zakonney nie są obowiązane, iednakże w społecznosći mieszkaią, iako tez z inszemi iakichkolwiek Matron albo Panien Zgromadzeniami lub iakiekolwiek stowarzyszenie, pospolite zachowanie maiących Rezydencyami ilebykroc tak tamte iako y te miały iedynego stałego Spowiednika Ordynaryusza od Przełozonych naznaczonego. Albowiem iako około Zakonnic w scisłey Klauzurze zyiących przypadkom nieszczęsliwym zabiegac nalezy, tak tymże nieszczęsliwosćiom w innych ktorychkolwiek Białychgłowach czy Zakonnych czy Swieckich w Zgromadzeniu albo innym stowarzyszeniu poboznym zostaiących mieysca pozwalac nie trzeba, á dla tego iednakowymze opatrzeniem y iednemiz srzodkami te złe odpędzac y leczyc się powinny. My wprawdzie gdysmy ten zwyczay posyłania Spowiednikow extraordynaryinych dwa albo trzy razy w Rok do kazdego tak Zakonnych osob do scisłey Klauzury nie obowiązanych iako do poboznych innych Panien lub Matron Zgromadzenia w Miescie Naszym y Dyecezyi Bononskiey wprowadziły (o czym iest Edykt Nasz pod liczbą 56. Miedzy Instytucyami Biskupiemi, naprzod po włosku od Nas wydanemi, á potym po łacinie Przełozonemi) wszystkim oswiadczyc mozemy albo raczey powinnismy że ztąd dowodnie obfity Duchownych pozytkow zbior odebralismy.

Deputowanie Spowiednika extraordyn: Zakonnicom sprzyiaiące.

Ktore tylko powinny stawic się przed nim kazda z osobna.

Papiez pragnie aby ten wrządek do wszystkich Zgromadzen Białogłowskich wprowadzony był.

A gdy względem pomienionego Synodowey Definicyi textu nie ktore wzniecone były niegdy wątpliwe rozumienia, też same iuż dawno dostatecznemi Stolicy Apostolskiey Dekretami były rozwiązane za rzecz potrzebną sądziemy aby te Dekreta od wszystkich do ktorych należą koniecznie zachowane y utrzymywane były, wtey ie Naszey Apostolskiey Konstytucyi wyrazic y Władzą Urzedu Naszego utwierdzone wszystkim tym podac do wiadomosci. A naprzod pytano: do ktorego z Przełozonych nalezałoby Spowiednika extraordynaryinego naznaczac y posyłac? Ale łatwa na to dana iest Odpowiedz, ktorą y My tym Naszym Dekretem stwierdzamy; ze naznaczenie extraordynaryinego Spowiednika do tego regularnie nalezy ktory zwyczaynego Spowiednika obierac y naznaczac ma władzą; á tak Biskup czy Ordynaryusz w swoiey Dyecezyi, ktory pod władzą swoią będącym Zakonnicom zwyczaynego daie Spowiednika, tenze extraordynaryinego Spowiednika dwa albo trzy razy w Roku

Wątpliwosći niektore około Dekretu Concilii wzniecone opisuie.

Do kogo nalezy Spowiednika extraordynaryinego Zakonnicom nadawac.

według Uſtawy Trydentſkiey tymze Zakonnicom naznaczyc powinien. Przełozony tez Zakonny do ktorego także nalezy ordynaryinego Spowiednika pod władzą ſwoią zoſtaiącym Zakonnicom według Apoſtolſkich Konſtytucyi naznaczac y ſtanowic, tenze tez extraordynaryinego Spowiednika tymze Zakonnicom władzą pomienionego Dekretu y według tychze Konſtytucyi dwiema albo trzema czaſami przez Rok naznaczyc powinien. Dla tego zas dołozyliſmy regularnie bo iezeliby ktory z Biſkupow (czego niech Bog broni) tak dalece w tym był niedbały zeby Zakonnicom ſwoim dwa lub trzy razy w Roku extraordynaryinego Spowiednika naznaczyc zaniechał pod zaſłoną zwyczayną ze o to Zakonnice ſame zadnego nie czynią ſtarania, więc w takim razie chcemy aby Nam Miły S. R. K. Kardynał teraznieyſzy y na ow czas Urząd Naywyzſzego Penitencyarza maiący ſkoroby z ſtrony tychże Zakonnic był obwieſzczony na tychmiaſt Biſkupie zaniedbanie zaſtąpic y Klaſztorowi takiemu extraordynaryinego Spowiednika, zliczby iednak tych ktorzy do ſłuchania Spowiedzi Zakonnic od Biſkupa albo Jego Officiała Generalnego ſą approbowani daiąc mu wſzyſtkę do tego ſłuzącą y potrzebną władzę pozwolic y naznaczyc był powinien. Jezeliby także Przełozony Zakonny toz Trydentſkie Prawo o naznaczeniu extraordynaryinego Spowiednika dwa albo trzy razy w Roku Zakonnicom ſwoim wykonac zaniedbał; na ten czas mieyſce miec będzie Dekret Kongregacyi S. R. K. Kardynałow do tłumaczenia y wykonania tegoz Concilium Trydentſkiego władzą Apoſtolſką maiących w ktorym to Dekrecie taz Kongregacya Biſkupowi Wercellenſkiemu dnia 23. Sierpnia Roku 1631. na Jego Propozycyą odpowiedziała w te ſłowa: Biſkup Wercellenſki pokornie o Reſpons upraſza na to pytanie: iezeli naznaczenie Spowiednika extraordynaryinego dla Zakonnic pod władzą Zakonnikow zoſtaiących nalezy do Biſkupa tego mieyſca? S. Kongregacyi to ieſt zdanie, ze do Biſkupa nie nalezy, chyba ze by zachodziło w tym niedbalſtwo Przełozonych Zakonnych. To ſię widziec daie w Dekret: Kſiędze 14. na karcie 493. Y nie inſzym ſpoſobem odpowiedz dana na propozycye Biſkupow Niderlandſkich dnia 6. Kwietnia Roku 1647. iak ieſt w Dekret: Kſiędze 17. na karcie 327. ktore to odpowiedzi y Dekreta My takze mocą tey Konſtytucyi y Apoſtolſką Powagą we wſzyſtkim y w cale, zupełnie potwierdzamy y zmacniamy.

Ordynaryuſzow zaniedbanie nadgradzac ma Kardynał Naywyzſzy Penitencyarz.

Przełozonych zas Zakonnych Ordynaryuſzowie mieyſcowi.

Ze zas Synod Trydentſki o całym tylko Zakonnic Zgromadzeniu iako ieſt wyzey Dekretował, ale o partykularnych Zakonnic Oſobach nic nie ſtanowił iako ſię to widziec daie czytaiącym Text pomieniony Rozdz: 10. á y Kongregacya Kardynałow Concilii tak iuz od Roku 1585. ſądziła iako poznac z Reſkryptu naſtępuiącego w Dekret: Kſiędze 4. karta 90. Swięta &c. poſtanowiła, iż extraordynaryiny Spowiednik nie ma bydz dany ktorey Zakonnicy w ſzczegulności, ale wraz wſzyſtkim Zakonnicom, zeby był obowiązany ſłuchac Spowiedzi wſzyſtkich, na wolnym iednak ieſt zdaniu kazdey Zakonnicy Spowiadac ſię albo nie ſpowiadac extraordynaryinemu Spowiednikowi. Ztąd uroſło drugie wątpienie albo kontrowerſya taka: gdy po naznaczeniu iuż dwa lub trzy razy w Roku dla całego Zgromadzenia Spowiednika extraordynaryinego przecięz ieſzcze ktora Zakonnica o oſobliwego nad porządek zwyczayny dla ſiebie proſi Spowiednika, czy tey prosby uſłuchac nalezy? To zas naprzod moze miec mieyſce w przypadku Zakonnicy cięſzko choruiącey, ktora w niebeſpieczenſtwie ſmierci dla pociechy Duchowney proſi o innego Kapłana ktoryby na ten czas nie był zwyczaynym Spowiednikiem Klaſztornym, aby iey tę oſtatnią Kościoła S. pobożną uczynił przyſługę y Sakrament Pokuty S. adminiſtrował. Aby tego z łatwością pozwolic wiele razy przerzeczona Kongregacya Kardynałow oſądziła iako ſię w Jey Dekretach widziec daie w Kſiędze 18. karta 322. na drugiey Stronie dnia 6. Kwietnia Roku 1647. y w teyze Kſiędze Karta 586. dnia 22. Lutego Roku 1649. ktore także Dekreta tą Konſtytucyą potwierdzamy y umacniamy. To ieſt aby Biſkupi pod ſwoią władzą zoſtaiącym Zakonnicom cięſzką chorobą złozonym y o to proſzącym oſobliwego Spowiednika pozwolic obowiązanemi byli; á toż ſamo niech czynią Zakonnicom pod władzą Przełozonych Zakonnych zoſtaiącym, gdy ktora z nich od ſwego Przełozonego Zakonnego łaſki tey uproſic nie będzie mogła. W tym zas przypadku nic nie ſtanowiemy o Kardynale Naywyzſzym Penitencyarzu, nie dla tego iz by nie miał dla ſzczegulnych Oſob Zakonnych Mocy takiey iaką ma na całe (o czym wy-

Czy pozwolony ma bydz Spowiednik partykularnym Zakonnicom nad zwyczay

Co w przypadku cięſzkiey choroby.

żey

żey było) Zgromadzenie, ale że w ten czas dla ſzczupłości czaſu zda ſię bydz zagrodzona do Jego władzy droga. Zeby zas y czas y ſpoſob był udania ſię do Urzędu Jego, do Niego należec będzie zarowno cale tak partykularnym Supplikuiących potrzebom dac opatrzenie iako y o calym Zakonnym Zgromadzeniu (co ſię wyzey mowiło) miec ſtaranie.

> Co w przypadku nie przełomanego uporu niechcących ſię ſpowiadac ordynaryinemu Spowiednikowi.

Rozſądzano po tym o niektorych partykularnych Zakonnicach ktore nie choruią ani w niebeſpieczenſtwie ſmierci znayduią ſię, przeciez upornie ordynaryinemu Spowiednikowi ſpowiadac ſię nie chcą. Lecz y tym na ſiłach Duſzy ſłabym ulitowanie y pomoc czynic ſię winna, á dla tego gdy ich upor zwyciężyc ſię nie może naznaczyc im trzeba extraordynaryinego Spowiednika ktoryby ich iedynie Spowiedzi ſłuchał y to ſię ſtac powinno z władzy Biſkupiey dla Zakonnic pod Jego Juriſdykcyą zoſtaiących. Co ſię zas owych tycze ktore ſą w Przełozonych Zakonnych Poſłuſzenſtwie, do Przełozonego Zakonnego należy od Konſtytucyi nie odſtępuiąc oſobliwego takim deputowac Spowiednika z Approbowanych od Biſkupiey Zwierzchności do ſłuchania Spowiedzi Zakonnic: albo ieżeli Kapłan ten ktorego ſobie Zakonnica taka miec pragnie Spowiednikiem nie byłby approbowany za Spowiednika dla Zakonnic, na ten czas Biſkupowi donieſc nalezy, aby przynamniey na wyſłuchanie Spowiedzi takiey Zakonnicy na tyle razy ileby za rzecz ſądził przyzwoitą dał mu Approbacyą Jeżeliby zas przydało ſię (iako to częſto bywa) zeby Przełozony Zakonny żadną miarą do tego niedał ſię nakłonic aby extraordynaryinego pozwolił Spowiednika dla Zakonnicy zwyczaynemu Spowiednikowi czynic Spowiedzi ociągaiącey ſię, takim przypadkom iuż pomieniona Kongregacya Concilii prowidowała Dekretem ſwoim w Roku 1573. wydanym á od S. Pam: GRZEGORZA XIII. Papieża w ten czas na Tronie Apoſtolſkim ſiedzącego approbowanym y utwierdzonym ktory to Dekret My znowu utwierdzenia Naſzego Powagą zmacniamy. Dekretu tego ſłowa w Xſiędze 1. Dekretow teyze Kongregacyi na karcie 66. z drugiey ſtrony ſą takie: Zakonnica przez iaki czas niechciała czynic Spowiedzi przed Spowiednikami Zakonnemi. Przyſzło ztąd powątpienie czy Biſkup Regienſki mogł by naznaczyc tey Zakonnicy Spowiednika inſzey Reguły Zakonnego albo Swieckiego przed ktorym by raz ieden albo więcey grzechy ſwoie wyznac á ztych od niego Abſolucyą odebrac mogła? Nayſw: Pan Naſz idąc za zdaniem Kongregacyi Concilii rozſądził; iż wzwyż pomieniony Rozdział 10. tak ſię rozumiec ma, ze Biſkup moze naznaczyc Spowiednika chocby tez inſzego Zakonu y Reguły albo Swieckiego. Do tego nic nie broni aby taka Zakonnica uczyniła rekurs do Kardynała Naywyzſzego Penitencyarza ktoryby iey doſyc uczynił iako wyzey mowiło ſię przez naznaczenie Spowiednika z Approbowanych dla Zakonnic przed ktorymby Spowiedz odprawiła.

> Co dla Duchownego pocieſzenia y poſtępku.

Na oſtatek wiedziec chciano o owych Zakonnicach ktore ani choruią ani ſię zbraniaią wyznawac grzechy ſwoie przed zwyczaynymSpowiednikiem odZwierzchności ſwoiey Klaſztorney dla całego Zgromadzenia deputowanym; iedynie tylko dla większego uſpokoienia ſumnienia, y dla dalſzego ſwego doſkonalſzego w drodze Boſkiey y Zyciu Duchownym poſtępku proſzą o pozwolenie Spowiadania ſię kilka razy Kapłanowi do ſłuchania Spowiedzi Panien Zakonnych iuż approbowanemu. Przydało ſię Nąm w niżſzych Urzędach będącym iż o to nie raz z niektoremi Biſkupami albo Regularnemi Zakonnic Przełozonemi czynic muſielismy, alec trafilismy na niektorych miedzy Niemi zbytecznie oſtrych, ktorzy uprzykrzoną nieiakąs ſłow krotkością odpowiadali; że gdy taka proſząca Zakonnica miała wolnosć Spowiadania ſię extraordynaryinemu Kapłanowi ktory dla całego Zgromadzenia nie raz w tym Roku podany był; na ten czas do niey nalezało o Sumnieniu ſwoim radzic, á poniewaz daney ſobie ſpoſobności zazyc niechciała, ſama ſobie winna, á więc ſię Przełożonemu niech nie uprzykrza aby partykularnego Spowiednika nad zwyczay y poſpolity porządek oney pozwolił. A gdysmy zarzucili, ze ta Zakonnica uczyni Rekurs do Urzędu Penitencyaryi Apoſtolſkiey y tam bez trudności uproſi to czego iey bronią właſni iey Przełożeni. Znowu przy zaciętości ſtoiąc odpowiadali; że takiego extraordynaryinego Spowiednika po wypełnieniu od Przełożonych względem całego Zgromadzenia Prawa Synodu Trydentſkiego od kogo inſzego to pozwolenie dane bydz moze, ale ia tego (mowili) nigdy nie pozwole.

> Zbyteczny rygor Prałatow zganiony.

Alec iako na ow czas nie był Nam miły, tak zaiſte y teraz cale ſię Nam nie

nie podoba ten nader ſurowy poſtępowania ſobie ſpoſob, wyperſwadowani albowiem w mniemaniu Naſzym bylismy y dotąd ieſteſmy; iż nie tylko całemu Zgromadzeniu ale tez y kazdey z oſobna Zakonnicy powolnieyſzym ſtawic ſię należy w rzeczach tych o ktore Sprawiedliwe y z rozumem zgodne zachodzą proſby, á tym bardziey kiedy rzeczy te do uſpokoienia y upewnienia ſumnienia ich pomocnemi bydz doznaią ſię: Zaiſtec o proſbach takowych ſądziemy, iż iako ie lekkomyslnie przyimowac, tak y nierozſądnie odrzucac nie nalezy, ale roſtropnie zwazyc potrzeba przyzwoitosć obyczaiow tak Zakonnicy o Spowiednika extraordynaryinego proſzącey, iako też Spowiednika tego o ktorego proſi, aby z obu Stron zwazywſzy okoliczności zachodzące z wytworną pilnoscią rozſądzic ſię mogło czy proſbie doſyc uczynic, czyli ią odrzucic. Jeżeli bowiem y z Strony Zakonnicy zadna mieyſca nie ma złego podeyzrzenia racya, zdrugiey tez ſtrony Spowiednik nie tylko nalezytą od Zwierzchności Duchowney ma Approbacyą, ale też powſzechne o poboznym zyciu ſwoim po ſobie ma ſwiadectwo, zadną miarą tak zaciętego w niepozwoleniu zdania pochwalic nie mozemy, ani też w rozſądku Naſzym pomiescic ſię może czemuby po naznaczeniu extraordynaryinego Spowiednika dla całego Zgromadzenia według Prawa Synodu Trydentſkiego zadney cale partykularnym Zakonnicom nie zoſtawało nadziei uproſzenia ſobie oſobliwego Spowiednika, ktorego rady y Starania z ſłuſznych racyi ſądzą ſobie bydz potrzebne.

S. Franciſzek Salezyuſz cztery razy w Roku pozwolił Spowiednika extraordynaryinego.

Nie był podobnego tym zdania Mądry wielce ow Duſz ludzkich Dyrektor S. Franciſzek Salezyuſz ktorego Nauki to do druku podane, to Ręką piſane w Summularzu zebranym ſłuſzną księgą zamknył ſzczęsliwey pamięci Jan Piotr le Camus Biſkup Bellecenſki dawſzy iey tytuł Duch S. Franciſzka Salezyuſza w tym zebraniu z Francuſkiego na Włoſki ięzyk przetłumaczonym w Wenecyi Roku 1745. iuż czwarty raz do druku podanym w części 17. Rozdz: 6. wyraznie napiſano ieſt, iż S. Biſkup nie tak rozumiał o Dekrecie, Synodu Trydentſkiego wyzey nie raz wſpomnionym aby zakazano było extraordynaryinego Spowiednika naznaczac więcey niz trzy razy w Roku dla Zgromadzeń Zakonnic (ktore tez zdanie wielu ma Obroncow ktorych wylicza Diana w poprawionych ſwoich księgach w Tomie ſiodmym Trakt: pierwſzym Rezolucyi 348.) nie tylko zwykł był Corkom ſwoim Zakonnicom Nawiedzenia Nayświętſzey MARYI Panny cztery razy w Rok to ieſt na kazdy Tydzien Suchedniowy naznaczac extraordynaryinego Spowiednika, ale tez Klaſztornym ich Przełożonym pilnie zalecił; aby kazdey Zakonnicy, ktoraby nie zlekkomyslności ani z nieroſtropnego do paſſyi ſwoiey przywiązania ſię o extraordynaryinego Spowiednika z oſobna proſiła, w pozwoleniu iego trudności nie czyniły.

Nie odrzucał przypadkow ſzczegulney potrzeby Zakonnic.

Tegoz był zdania Kardynał Barbadicus.

Nie inakſzy miał obyczay czynienia czcigodney pamięci Jerzy Kardynał Barbadicus Biſkup Padewſki on albowiem iako ſwiadczy iego niegdy Wikaryi Generalny Jan Clericatus w Traktacie o Pokucie w decyzyi 41. pod liczbą 7. y SS. Oycow Trydentſkich Dekret po wſzyſtkich Klaſztorach Panien Zakonnych w Mieſcie y Dyecezyi ſwoiey znayduiących ſię co rocznie rzeczą ſamą wykonywał, y oprocz tego dał ſię uproſic Zakonnicom o Spowiednika extraordynaryinego z racyi ſłuſznych dla ſiebie oſobliwie proſzącym.

WzbudzaPapież Przełożonych aby ſię na ſłuſzne proſby Zakonnic ſtawili łaſkawymi.

Do takich rządzenia ſpoſobow y przykładow My takze Rządy Naſze około Zakonnic ſtoſowac uſiłowalismy y wielkie ztąd pochodzące uſpokoienia y pozytku ſkutki doznalismy. A dla tego wielebnych Bracią Biſkupow y miłych Nam Synow ktorychkolwiek Zakonnych Niewiaſt Przełożonych upominamy w Bogu y uſilnie przeſtrzegamy aby ſię ſpoſobu tego trzymac nie zbraniali, y zeby zbytecznie trudnemi nie ſtawiali ſię partykularnym Zakonnicom o extraordynaryinego Spowiednika nie kiedy proſzącym, y owſzem ieżeliby albo Zakonnicy proſzącey albo Spowiednika pretendowanego obyczaie nie broniły ſłuſzne ich proſby wykonac ſtarali ſię, y to maiąc na pamięci; ze lubo kazda Zakonnica ma wolność udania ſię do Kardynała Naywyzſzego Penitencyarza ktoremu ſię daie od Rzymſkiego Biſkupa w tey okazyi władza przydatnia iako y wſzyſtkim Biſkupom mieyſcowym od Rzymſkiego Biſkupa, przeciez tak nagła czaſem bydz moze potrzeba ze tak daleko uproſzona y otrzymana Łaſka iuzby po czaſie przyſc mogła. A lubo tez wſzyſtkie expedycye ktore z Kancellaryi Penitencyaryi Apoſtolſkiey wychodzą od pieniężnego Koſztu nie zgwałcenie ſą wolne, nie kazda iednak Zakonnica łatwo wynaydzie takiego w Rzymie ktoryby o iey potrzebach chciał y mogł ſię podiąc ſtarania.

Oſtatnia

O przymiotach Spowiednika extraordynaryinego w poſpolitosći.

Oſtatnia iuz zoſtaie Kweſtya o przymiotach Spowiednika extraordynaryinego ktory albo dla całego Zakonnic Zgromadzenia albo dla iakiey ſzczegułnie Zakonnicy deputowany bydz ma. Zaiſte nigdy y naymnieyſzego wątpienia o tym nie było czy w takim Kapłanie wieku doyzrzałosć, obyczaiow, przyſtoynosc, zdania roſtropnosć znaydowac ſię powinna: Albowiem ze koniecznie potrzeba tych przymiotow w Kapłanie ktory na taki Urząd deputowanym bydz ma wſzyſcy zapewne twierdzą, iako y to nie wątpliwie rzecz ieſt potrzebna aby Kapłan taki ſzczegulną od Biſkupa na ſłuchanie Spowiedzi Zakonnic miał Approbacyą, albowiem ta Approbacya z Prawa y Konſtytucyi Apoſtolſkich Koniecznie powinna ieſt nie tylko wſzyſtkim y zwyczaynym y extraordynaryinym Spowiednikom ktorzy na Spowiedzi Zakonnic chocby tez pod Zakonnikow władzą zoſtaiących bywaią od ichze Przełożonych deputowani; ale tez y owi ktorzy od Kardynała Naywyzſzego Penitencyarza naznaczeni bydz maią chocby tez przy wakuiącey Stolicy Apoſtolſkiey po ſmierci Papieſkiey lubo na ten czas większą ma moc y władzą coſmy wyrażili w Konſtytucyi Naſzey o teyze władzy Naywyzſzego Penitencyarza wydaney ktora ieſt w liczbie 95. w 1. Tomie Bullaryuſza Naſzego gdzie w Paragrafie 54. pozwala mu ſię aby gdy Stolica Apoſtolſka wakowac będzie Zakonnicom Spowiednikow extraordynaryinych deputowac mogł ieżeliby o nich dla ſłuſzney y z rozumem zgodney racyi proſiły, ktorego wedle ſwego upodobania obrac maią z approbowanych od Biſkupa do ſłuchania Spowiedzi Zakonnic. A zatym na tym tylko iuż trzyma ſię Kontrowerſya: czyli ten Spowiednik ma bydz Kapłan Swiecki czy Zakonny? á znowu miedzy Zakonnymi czyli ſię ma obierac z kazdego Zakonu już z inąd pozwolenie maiącego czyli tez zawſze naznaczony bydz powinien z Zakonu tego Koniecznie z ktorego ieſt Przełożony maiący władzą nad Klaſztorem Panien Zakonnych?

Czy zawſze naznaczony bydz ma ztego Zakonu z ktoreho ieſt Przełozony Zakonnic.

Co do zwyczaiu.

Wprawdziec dla Zakonnic pod władzą Biſkupią zoſtaiących zwyczay ieſt ze ordynaryinym ich Spowiednikiem bywa Kapłan ſwiecki; extraordynaryiny zas z wielu Biſkupow uzywania naznaczony bywa z iakiego Zgromadzenia Zakonnego podobno dla niedoſtatku ſpoſobnych do Urzędu tego Swieckich Kapłanow. Zakonni zas Przełożeni Zakonnicom pod ſwoią władzą zoſtaiącym Spowiednika zwyczaynego daią z ſwoiego Zakonu, extraordynaryinego zas naznaczyc mogą y inſzey Reguły Zakonnika wedle Dekretu częſto pomienioney Kongregacyi Concilii wydanego dnia 26. Wrzesnia Roku 1595. w piſanego w księgę osmą Dekretow na karcie 149. z drugiey ſtrony temi ſłowi: Swięta &c. odpowiedziała Przełozeni Zakonni powinni dac Spowiednika extraordynaryinego ſwego Zakonu, z inſzego zas Zakonu mogą w prawdzie pozwolic lecz nie powinni. Przeciez ile wiedziec mozemy nigdy ani ſwieckiego Kapłana albo inſzey Reguły Zakonnika za extraordynaryinego Spowiednika od Zakonnego Przełozonego nie widzielismy dla Zakonnic deputowanego. A ze przytrafie ſię moze iż wprzypadku zaniedbania Przełożonego Zakonnego do Biſkupa (iako ieſt wezey) nalezałaby deputacya Spowiednika extraordynaryinego dla Zakonnic chociaz Zakonnych Przełożonych Rządom podległych; zadnym ten Prawem obowiązany nie ieſt aby extraordynaryinego Spowiednika obierał z Zakonu tego w ktorym ieſt Przełożony Klaſztoru Panienſkiego; ale w takim przypadku wolno Biſkupowi czy Kapłana ſwieckiego ſpoſobnosć maiącego, czy inſzey Reguły Zakonnika na ſłuchanie tych Zakonnic Spowiedzi naznaczyc.

Zakonni Przełozeni mogą naznaczyc Spowied: extraord: choc inſzego Zakonu albo ſwieckiego.

Kontrowerſya za Innocencyuſza XIII. examinowana w Kongregacyi partykularney.

A gdy nie dawno przeſzłych lat Stolicy Apoſtolſkiey donieſiono, iż z wielu racyi á bardzo powaznych, ktorych nie nalezy tu wyrazac, nie tylko za potrzebną ale cale za powinną rzecz ſię zda, aby Zakonnych Panien Klaſztory Rządom Zakonnikow podległe przynamniey raz w Roku Spowiednika extraordynaryinego z inſzey Reguły Zakonnika albo ſwieckiego Kapłana miewały. Tey rzeczy rozſądzenie z rozkazu Sw: Pam: Predeceſſora Naſzego Innocencyuſza XIII. Papieza przedſięwzięta partykularna Kongregacya z pięciu S. R. K. Kardynałow złozona, do ktorey y My na ten czas w mnieyſzym Urzędzie będąc za Sekretarza bylismy przydani; ktora to Kongregacya więcey nad Rok cały co tydzien raz naymniey zaſiadała nad rozſądzeniem y decydowaniem roznych y wielu Kośćielnych wątpliwosći, á te potym wpiſane ſą w Apoſtolſkich Liſtach od tegoz Innocencyuſza Predeceſſora Naſzego wydanych dnia 13. Maja Roku 1723. ktore ſię zaczynaią od tych Słow - Apoſtolſkiego Urzędu -- A te

ſame takze Predeceſſor Naſz Benedykt XIII. Papież wyraznie ſtwierdził podobnemi Liſtami danemi dnia 23. Wrzesnia Roku 1724.

Kongregacyi tey Koncem było wznowienie Obſerwancyi Synodu Trydentſkiego.

A że potrzeby o ktorych taz Kongregacya traktowała nie ſciągały ſię do prywatnych intereſſow, ale iedynie do naprawy albo utrzymania obſerwy Synodu Trydentſkiego ktora po wielu Panſtwach Katolickich iako wiesć nioſła oſłabiona była, wſzyſtko ſię działo; za rzecz cale nie potrzebną zdało ſię wzywac kogo iakoby na Sąd do pokazania Praw ktoreby ſię zdał miec przeciw decyzyom ſtanowic ſię maiącym. Ale Naſze ſzczegulnie o tym było ſtaranie abysmy na kazdą propozycyą nalezyte ułozyli reflexye ktore kazdemu z pomienionych Kardynałow podane bydz miały, iawnie wywodząc fundamenta rygoru do ktorego odnowy w zwyczaiu miało ſię zdanie. Nie inaczey działo ſię gdy w teyze Kongregacyi przyſzło do deliberowania iezeli miał bydz Dekret ferowany aby Zakonni Klaſztorow Panieńſkich Przełozeni ieden raz przynaymniey ze trzech ktorych extraordynaryinego Spowiednika Zakonnicom pod ſwoią władzą zoſtaiącym naznaczyc powinni ktorego ſwieckiego lub inſzey Reguły Zakonnego Kapłana deputowac by na to byli obowiązani, y ze gdyby w tym byli niedbałemi Przełożeni Zakonni, wolnoby było Biſkupowi mieyſcowemu ich zaniedbanie zaſtąpic y naprawic.

Przypuſzcze nieZakonnic czynili Kontradykcye.

Lecz gdy ſię Zakonnikom wiedziec dało iż w pomienioney Kongregacyi wypadł Dekret intencyom ich przeciwny albowiem zaduą miarą niechcieli bydz przycisnionemi do roczney tey Deputacyi Spowiednikow z Kapłanow ſwieckich albo inſzey Reguły Zakonnikow. Nie ktorych tedy Zakonow Prokuratorowie Generalni proſili aby Kongregacya przyięła ich racye, ktore iako im ſię zdało przeſzkodę czyniły temu Dekretowi á gdy to łatwo otrzymali, ſwoy y cale wſzyſtkich Zakonnikow interes przez ſławnych na ten czas w ſądach Rzymſkich Patronow utrzymac ſtarali ſię; przeciez Kongregacya Kardynałow przy zdaniu ſwoim pierwizym zoſtała. Podobało ſię wſpomnionemu Predeceſſorowi Innocencyuſzowi wprzod niżeliby utwierdzeniem ſwoim ten Dekret umocnił zwazyc zdania innych Kardynałow. Więc zadnego z tych ktorzy z woli tegoz Papieza w poprzedzaiących ſeſſyach przez Rok cały na rozſądzeniu trudnosci zaſiadali nie przypuſzczaiąc, innych zas Kardynałow Zgromadziwſzy ktorym ſpiſanych przywodow exemplarze podac zlecił ſekretnie, y Nam tez ſtanąc przykazał abysmy gruntowne racye u pierwſzey Kongregacyi w wielkim powazeniu miane, ieżeliby było potrzeba doſtatecznie wyłozyc byli gotowi; nową Kardynałow Kongregacyą do ſiebie nieſpodziewanie zgromadził przed ktorą znowu wyrazona trudnosc z pilnoscią y powagą examinowana była, a naoſtatek ſam Papiez za teyze Kongregacyi radą y zezwoleniem taki ferował Dekret:

Nowa oſtroznosc od Papieża wynaleziona.

Wypiſanie Rezolucyi od Papieża w ten czas daney.

Poniewaz według tegoz Synodu Trydentſkiego Spowiednik extraordynaryiny dwa albo trzy razy w Roku dany bydz ma ktoryby wſzyſtkich Spowiedzi ſłuchał; ieżeliby na potym Przełozeni Zakonni w Klaſztorach pod ich władzą zaſtaiących tyle razy przerzeczonego extraordynaryinego Spowiednika deputowac zaniedbali, albo ieżeliby z własnego tegoż Zokonu ſwego zawſze naznaczali, á y razu iednego w Roku na tę funkcyą nie obraliby Kapłana albo Swieckego albo inney rozniącey ſię Reguły Zakonnego Profeſſa, w tych przypadkach Biſkupi według rozſądku y ſumnienia ſwoiego deputacyą taką uczynic będą mogli, ani im zadna zaſłona ani pretext Przełożonych Zakonnych będzie mogł do tego przeſzkodzie.

Ten Dekret Generalny ieſt y wſzędzie bydz ma w zachowaniu.

Wydany był wprawdzie ten Dekret z okazyi przywrocenia w pewnych niektorych kraiach oſłabioney karnosci w Concilium Trydentſkim przepiſaney, lecz tegō Dekretu rygor do owych tylo kraiow nie był przywiązany, albowiem y niebeſpieczenſtwa Duſz ktorych ſię z uſtawicznego Spowiednikow tegoż Zakonu deputowania obawiac nalezało we wſzyſtkich Klaſztorach Panieńſkich władzy Zakonnikow podlegaiących mieyſce miec mogą, y cokolwiek przeciw temu Dekretowi przywodzono wſzyſtko to z generalnych Zakonnych Uſtaw, y z Konſtytucyi Zakonnic pod władzą Zakonnikow zyiących było wybrano. A ze oſądzono iz owe wſzyſtkie zarzuty cale nie przeſzkadzały do takiego Dekretu, idzie za tym ze lubo przyczynę dały temuz Dekretowi partykularnych niektorych kraiow potrzeby Stolicy Apoſtolſkiey na ow czas wyłozone, iednak Dekret ten generalny ieſt y do wſzyſtkich na ſwiecie Zakonnikow Klaſztorom Panieńſkich Przełożonych nalezec powinien. Gdy zas znowu drugi czci godny

Pre-

Predecessor Nasz Benedykt XIII. Innocencyusza Listy osobliwym sposobem potwierdził za pewne, iż to Jego było zdanie, ta wola aby ten Dekret powszechnego y niezgwałconego Prawa moc zamykał. A z tym wszystkim aby zadnego nie zostawało komu do powątpiewania mieysca My sami ninieyszego pisma mocą z własney woli Naszey, z nieomylney wiadomości y z zupełney Apostolskiey władzy ten wypisany Innocencyusza Predecessora Dekret, Statut, Mandat, Przykazanie wszystkim po swiecie na mieyscu kazdym zostaiącym y Zakonnikow rządzeniu podległym Zakonnic Klasztorom ieżeliby była potrzeba wyraznie kazdemu przywłaszczaiąc á zadnego nie wyimuiąc, dekretuiemy y postanowiamy aby w kazdym Roku zaczynaiąc od blisko następuiącego Tysiącznego, siedmsetnego, czterdziestego dziewiątego od Narodzenia Pańskiego liczyc się maiącego, Zakonnic Klasztorow Przełożeni obowiązani byli dwa lub trzy razy w Roku Spowiednika extraordynaryinego wszystkim Zakonnicom w nich mieszkaiącym naznaczac, ieżeliby zas tę extraordynaryinego Spowiednika Deputacyą w opisane czasy opuscili, albo by zawsze własney swoiey Reguły Zakonnego Kapłana na tę Funkcyą deputowali tak, żeby pomienione Zakonnice raz przynaymniey w Roku Spowiednikiem extraordynaryinym Kapłana Swieckiego albo inszey Reguły Zakonnego nie miały, niech na Biskupow w Dyecezyach ich Appellacye wszelkie odrzucaiąc zleie się Prawo do zastąpienia niedbalstwa takich Przełożonych (ieżeli zwazywszy dobrze okoliczności za słuszną to rzecz osądzą) deputuiąc Spowiednika extraordynaryinego, ktorego tak w pierwszym iako y drugim przypadku czy z Kapłanow swieckich czy z inszego Zakonu według swego zdania obrac y naznaczyc niech maią moc y władzą.

> *Papież tym Dekretem wszystkim Klasztorom Panieńskim pod władzą Zakonnikow zostaiącym sprzyia przykazuiąc &c.*

A dla tego Miłemu Synowi Naszemu S. R. K. Kardynałowi teraznieyszemu Naszemu y w potomnych czasach bydz maiącemu Rzymskiego Biskupa w Mieście Rzymskim y Jego Dyecezyi Wikaryuszowi w Sprawach Duchownych Generalnemu teyze ninieyszey Konstytucyi mocą zlecamy y przykazuiemy, aby te Nasze Dekreta y Ustawy tak we wszystkich tegoz Sw: Miasta Klasztorach ktore pod Zakonnikow Rządy podpadaią, iako y w inszych ktorychkolwiek Zakonnych lub Swieckich Panien czy Niewiast Domach, Rezydencyach, Mieszkaniach dla ktorych iedyny ordynaryiny Spowiednik od Przełozonych deputowany bywa we wszystkim y co do wszystkiego wedle teyze Konstytucyi opisania do iako naywytwornieyszego Zachowania y wykonania władzą swoią przywiodł; aby snadz tego słyszec się Nam nie dało, co z wielkim Serca Naszego żalem niegdy do Usz Naszych przychodziło; że Apostolskie Konstytucye w Rzymie stanowią y publikuią, ale bynaymniey ich w tymże Mieście do skutku nie przywodzą.

> *Kommissya Kardynałowi Wikaryuszowi Rzymskiemu do wykonania tego Dekretu.*

Toz samo staranie y pieczą wkładamy y nakazuiemy Wielebnym Braci Patryarchom, Prymasom, Arcybiskupom, Biskupom we wszystkich całego swiata Kościołach, Dyecezyach postanowionym, ktorym iako iawną bydz rozumiemy pilną ochotney woli Naszey Applikacyą tak w przyimowaniu dozornego uskarzenia się y prozb Sprawiedliwych, iako tez złych obyczaiow. (ktore, iako Nam doniesiono, w kradac się poczynaią,) wykorzenieniu; y to nie z własnego zdania Naszego ani obce y niewiadome zwyczaie wprowadzaiąc, ale starodawne naywięcey Prawa y opisania czułą Predecessorow Naszych przezornością iuż dawno postanowione do pierwszego y powinnego rygoru y uzywania przywracaiąc; tak pragniemy, aby to mieli na pamięci iż własny zarliwego Pasterza Urząd nie natym zależy aby przeciw znayduiącym się bezprawiom nie pozytecznie z narzekaniem wołac, lecz wszystkich zazywac do ich zniesienia sił y sposobow, ktore do tego konca są postanowione, uzywaiąc nawet pomocy Apostolskiey Stolicy gdyby się iakie ich władzy y wykonaniu Praw trafiały przeszkody, y swoie wszystkie pilności y starania ktorychby wiernie do naprawy złych zwyczaiow uzywali prozne się im y bez skutku zdały.

> *Y wszystkim Patryarchom Arcybiskupom, Biskupom.*

Poniewaz zas tak w wyzey allegowanym Klemensa XI. Edykcie, iako tez w Synodalnych wielu Biskupow Konstytucyach to się znayduie postanowienie; aby pod ten czas w ktory Spowiednik extraordynaryiny dla ktorego Zgromadzenia deputowany funkcyi swoiey dosyć czyni, nie wazył się mu Spowiednik ordynaryiny iakiey czynic przeszkody, á daleko bardziey prezumpcyi tey strzec się ma, rezolwowac się na ten czaś ktorey Zakonnicy lub Przełozoney czy Nowicyuszki czyli Konwierski, nawet y zadney iakieykolwiek osoby w zamknięciu Klasztornym albo Domu osob nabożnych mieszkaiącey, Sakramentalney

> *Urzędowi swemu dosyc czyniącemu extraord: Spowiednik: ordynaryiny Spowiednik przeszkadzac nie ma.*

słuchac

ſłuchac Spowiedzi. My to takze Approbacyą Naſzą umacniaiąc y ſtwierdzaiąc ſtanowiemy y przykazuiemy, aby Biſkupi ieżeliby rzecz ſię miała o Klaſztorach albo mieſzkaniach ich władzy poddanych, Zakonni zas Przełożeni co nalezy do Zgromadzeń nad ktoremi maią władzą wykonania Prawa tego doglądali, y ſprzeciwiaiących ſię karaniem na ktore zaſłuzyli aby gromili y trapili.

Extraordynaryiny Spowiednik Urzędowi zadoſyc uczyniwſzy w Klaſztorze y bywac nie ma.

A naoſtatek ktorymkolwiek Spowiednikom extraordynaryinym ktorzyby albo dla całego Zgromadzenia generalnie albo ſzczegulnie dla iakiey oſoby w Klaſztorze zoſtaiącey naznaczeni y deputowani byli ſurowo zakazuiemy pod Karami na nawiedzaiących Klaſztory Panieńſkie y z Zakonnicami Konwerſuiących oſobliwie na Zakonnikow od Anteceſſorow Naſzych kiedykolwiek uſtanowionemi (ktore tey Konſtytucyi rygorem utwierdzamy y ponawiamy) aby Urzędowi ſwoiemu doſyc uczyniwſzy do tegoż Klaſztoru na potym przychodzic, albo iakieykolwiek barwy przeſtawania w Nim y Kommunikacyi przeciągac y utrzymowac chociazby y pod pozorem Duchownych intereſſow y potrzeb nie wazyli ſię ani osmielali.

Klauzuły opiſanie to wſzyſtko umacniaiące.

Dekretuiąc iż ten Liſt Konſtytucyi Naſzey y wnim iak wſzyſtkie ogolnie, tak każde zoſobna Uſtawy y opiſania, chociazby ktokolwiek w tym interes maiący, albo miec ſię pretenduiący do tego nie przywołany, ani w tym nie był ſłuchany, ani na to pozwolił, czyby inſzego iakiegokolwiek rodzaiu prawny defekt przeciwko Nim podobno zarzucony był, zawſze y wiecznie wazne y ſkuteczne ſą y bydz maią, y od wſzyſtkich do ktorych nalezą y w przyſzłe czaſy nalezec będą niezgwałcenie y wiecznemi czaſy zachowane bydz powinny. Y tak á nie inaczey w tych materyach od ktorychkolwiek Sędziow Ordynaryinych y Delegowanych, nawet ſpraw Pałacu Apoſtolſkiego Audytorow, y S. R. K. Kardynałow Kongregacyi Ordynaryinych y partykularnie Deputowanych, y od inſzych Kardynałow chocby tez de Latere Legatow albo Vice-Legatow, y Stolicy Apoſtolſkiey Nuncyuſzow ſądzono y dekretowano bydz powinno, odbieraiąc im wſzyſtkim y kazdemu znich do inaczey ſądzenia, dekretowania, y tłomaczenia moc y Powagę, dekretuiąc aby zadney nie miało wagi, y niſzcząc wſzyſtko cokolwiek by ſię inaczey od kogokolwiek czy wiadomie czy niewiadomie ſtac mogło.

Uięcie przeciwnosci.

Ani tey Konſtytucyi Naſzey przeſzkodą bydz mogą ktorekolwiek chocby Apoſtolſkie y na Uniwerſalnych, Prowincyalnych, y Synodalnych Conciliach wydane generalne albo partykularne Konſtytucye y Ordynacye, takze ktorychkolwiek Kosciołow y Stanow Zakonnych albo Kongregacyi lub Societatum y Inſtitutow, nawet S. Jana Jerozolimitańſkiego y innych Kawalierſkich Zakonow, albo Klaſztorow Męſkich lub Panien Zakonnych y innych Domow poboznych, chocby tez przyſięgą, Utwierdzeniem Apoſtolſkim, lub iakąkolwiek inną Powagą zmocnione Statuta uzywania y zwyczaie, chocby y pamięc przechodzące; ani Przywileie exempcye, y Indulty chocby tez in Corpore Juris zamykaiące ſię, albo Liſtami Apoſtolſkiemi komukolwiek z przerzeczonych, iakimkolwiek ſłow dołozeniem y formą, ktoreby tu koniecznie wyrazic nalezało, z iakiemikolwiek Artykułami y Dekretami chocby tez niſzczącemi, irrytuiącemi w powſzechnosci lub oſobliwosci, y kaſſuiące kaſſuiącemi, iakimkolwiek ſpoſobem ſprzeciwiaiącym ſię pozwolone, y po wiele razy potwierdzone, approbowane y ponowione, ktore wſzyſtkie tym razem iedynie, y dla ſkutecznosci wzwyż wyrazoney, lubo oprocz tego w ſwoiey mocy trwac maią, z Apoſtolſkiey Powagi zupełnosci kaſſuiemy iako y inne ktorekolwiek przeciwne.

Wierzyc kopiiom.

Chcemy nakoniec aby tego Liſtu Naſzego kopiiom lub exemplarzom nawet do druku podanym, Notaryuſza Publicznego podpis maiącym Pieczęcią oſoby Kościelną Godnością znaczney ſtwierdzonym taz cale wiara iak w ſądach tak procz ſądow na kazdym mieyſcu dana była, iako y ſamemu Oryginałowi gdyby był podany albo pokazany.

Uſtawa.

Zadnemu tedy zadną miarą człowiekowi niech ſię nie godzi piſania tego Naſzych Konfirmacyi, Approbacyi, Innowacyi, Woli, Mandatu, Statutu, Dekretu, y Deklaracyi łamac albo ſię mu zuchwałą ſmiałością ſprzeciwic. Jeżeliby zas kto na to ſię odwazył niech wie ze Gniew Wſzechmogącego Boga y Błogoſławionych Piotra y Pawła Apoſtołow na ſiebie ſciągnie.

Ta

Ta Konſtytucya ieſt wydana w Rzymie w Pałacu Papieſkim przy Kośćiele Panny Maryi, Roku od Taiemnicy wcielenia Pańſkiego 1748. Dnia 5. Sierpnia.

Dominik Kardynał Paſſioni.

J. Datariuſz.

Przeczytana w Konſyſtorzu od J. C. Boſchi.

J. B. Eugeniuſz.

Zamiaſt pieczęci ✠ w Ołowiu.

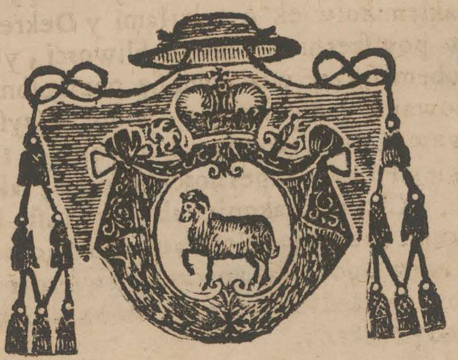
Ta Konſtytucya ieſt regeſtrowana w Sekretaryi Liſtow Papieſkich nazwanych *Brevia.*

Roku od Narodzenia Pana Naſzego JEZUSA Chryſtuſa 1748. Liczby Rzymskiey Nazwaney Indykcya, iedenaſtey, dnia zas 26. Sierpnia, Roku dziewiątego od koronacyi Nayświętſzego w Chryſtuſie Oyca y Pana Naſzego BENEDYKTA z Łaski Bożey Papieża tego Imięnia czternaſtego, wzwyz położona Konſtytucya była publikowana, y u drzwi Kośćiołow Lateranenskiego, y Xiązęcia Apoſtołow, y Kancellaryi Apoſtolskiey y Konſyſtorza Generalnego nazwanego Mons Citatorius *y na Placu nazwanym* Campus Floræ *była przybita, y na innych ordynaryinych y zwyczaynych mieyſcach Rzymu przezemnie Dominika Contini Apoſtolskiego Kurſora.*

Horacyuſz Magnaini Pierwſzy, Kurſor.

Tę tedy zbawienną Oyca S. Konſtytucyą z Łacinſkiego na rodowity Polſki ięzyk przełozywſzy, drukowac, y do wſzyſtkich Klaſztorow Wielebnych w Chryſtuſie Panien Zakonnych, tak podległych Władzy Naſzey Ordynaryiney, iako y niepodległych podac, y publikowac roſkazuiemy. Dan: w Krakowie Dnia 29. Pazdziernika Roku Pańſkiego 1749.

Andrzey Biſkup Krakowſki Xzę. Siewierſki.

X. Franciſzek Zięhinski, Oboyga Prawa Doktor Conſyſtorza Gńalgo. Krakowskiego Piſarz.